

Тендерний комітет та уповноважені особи: хто? коли? за що?

Ні для кого вже не секрет, що дата, якої так бояться всі замовники, уже настала — 19.04.2020. Цей день розділив публічні закупівлі на «до» та «після». У даній статті ми детально розберемося з тим, хто, коли та за що є відповідальним після вступу в силу Закону України «Про публічні закупівлі» (далі — Закон про публічні закупівлі, Закон) у новій редакції.

Хто відповідає за закупівлі з 19.04.2020?

Мабуть, усім відомо, що згідно попередньої редакції Закону про публічні закупівлі для організації й проведення процедур закупівель замовник утворює тендерний комітет (комітети) або визначає уповноважену особу (осіб). Основною відмінністю нової редакції Закону від попередньої є те, що нові норми змушують замовників приймати рішення не колегіально, як усі ми звикли, а одноосібно. Тобто замість тендерних комітетів запроваджено інститут уповноважених осіб.

Отже, відповідно до частини першої статті 11 нової редакції Закону відповідальною за організацію та проведення процедури закупівлі / **спрощеної закупівлі є уповноважена особа**, яку визначає або призначає замовник одним із способів, визначених цим законом. *Детальніше про способи призначення уповноважених осіб можна ознайомитися у статті [«Усе, що потрібно знати про уповноважену особу, або Організація закупівельної діяльності за новим Законом»](#) — випуск журналу № 2 (101) за лютий 2020 року, стор. 6–13.*

Проаналізувавши зазначену норму, замовник, дійшовши передчасних висновків, одразу може зазначити, що вже з 19 квітня цього року про тендерні комітети слід забути, адже в статті Закону, яка регулює закупівельну діяльність, про тендерний комітет не йдеться. Та не все так критично, як на перший погляд здається: законотворець надає замовникові перехідний період, аби поступово відмовитись від формату тендерних комітетів та перейти до уповноважених осіб.

Так, у частині четвертій розділу Х «Прикінцеві та перехідні положення» зазначено: **«Установити, що до 1 січня 2022 року замовник може утворювати тендерний комітет** (комітети) для організації та проведення процедур закупівель. Замовник має право визначити уповноважену особу (осіб) та тендерний комітет (комітети), за умови що кожен із них буде відповідальним за організацію та проведення конкретних процедур закупівель».

Зважаючи на вищевикладене, можна дійти висновку, що до 31 грудня 2021 року включно тендерні комітети все ж **існувати можуть**, однак у цій нормі є свої нюанси. Адже в прикінцевих та перехідних положеннях нової редакції Закону йдеться про право залучення тендерного комітету для організації та проведення **процедур закупівель**.

Своєю чергою відповідно до частини першої статті 13 Закону закупівлі можуть відбуватися за допомогою застосування однієї з таких конкурентних процедур, як:

відкриті торги;

торги з обмеженою участю;

конкурентний діалог.

Однак, як виняток, відповідно до умов, визначених у частині другій статті 40 цього Закону, замовники можуть застосовувати переговорну процедуру закупівлі.

Спрощена ж закупівля не є процедурою в розумінні Закону про публічні закупівлі, тому вже з 19 квітня 2020 року за її організацію та проведення відповідає лише уповноважена особа замовника. Тобто ще два роки зможуть одночасно працювати як тендерний комітет, так і уповноважена особа, а також кожен із них відповідатиме за свій конкретний об'єм роботи. Однак після завершення цього періоду тендерний комітет повинен повністю відійти від практики здійснення закупівельної діяльності й передати всі права та обов'язки уповноваженим особам.

Сама чи допоможуть?

За словами замовників, їх лякає те, що зараз усю закупівельну діяльність покладено на плечі, як свідчить практика, приблизно п'яти осіб, які входять до складу тендерного комітету. Ці люди планують, оприлюднюють, складають та затверджують, але й вони не в змозі все охопити, скрізь проконтролювати та всім відповісти, а новий Закон надалі взагалі перекладе всю роботу на одну людину.

Запевню, що й тут замовникам не варто панікувати, адже частиною третьою статті 11 Закону встановлено, що замовник має право призначити **декількох** уповноважених осіб за умови, що кожна з таких осіб буде відповідальною за організацію та проведення конкретних процедур закупівель / спрощених закупівель.

Тобто уповноважених осіб може бути як одна, так і п'ять, бо Законом їх кількість не обмежено. Навпаки, на допомогу уповноваженим особам можуть прийти інші працівники замовника. Про приклади роботи та можливу кількість уповноважених осіб читайте у статті «Вісім моделей роботи уповноважених осіб. Вам залишається тільки обрати».

Так, відповідно до частини одинадцятої статті 11 Закону для підготовки тендерної документації та/або оголошення про проведення спрощеної закупівлі та вимог до предмета закупівлі за рішенням замовника уповноважена особа може залучати інших працівників замовника.

Отже, за рішенням замовника може бути утворена робоча група у складі працівників

замовника для розгляду тендерних пропозицій / пропозицій. У разі утворення робочої групи уповноважена особа є її головою та організовує її роботу. До складу робочої групи застосовують вимоги абзацу другого частини сьомої цієї статті.

Тобто до складу робочої групи не можуть визначати або призначати посадових осіб та представників учасників, членів їхніх сімей, а також народних депутатів України, депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим та депутатів міської, районної в місті, районної, обласної ради. Робоча група бере участь у розгляді тендерних пропозицій / пропозицій, у проведенні переговорів у разі здійснення переговорної процедури, а рішення робочої групи має дорадчий характер.

Можна дійти висновку, що все ж уповноважена особа без допомоги не залишиться, однак варто також пам'ятати, що в будь-якому разі за рішення, ухвалене робочою групою, відповідатиме лише уповноважена особа.

Закупівлі для потреб локалізації COVID -19

Ніби із закупівлями в межах Закону про публічні закупівлі розібралися, з'ясували й те, хто за що відповідає, але несподівано перед Україною та світом загальною стала проблема, яка потребує невідкладних дій та задоволення нагальних потреб.

Дуже важливим є питання організації закупівельної діяльності під час пандемії коронавірусної хвороби (COVID-19) на території України. Так, 21 березня набрала чинності Постанова № 225, а вже 29 березня було прийнято Постанову № 248, яку введено в дію з 1 квітня та яка вносить зміни у попередню й надає можливість замовникам за спрощеним порядком проводити закупівлі для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19). Однією із вимог Постанови № 225 є саме проведення таких закупівель **уповноваженою замовником особою** (надалі — УЗО).

Тобто замовникові необхідно призначити таку особу для здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19).

Зверніть увагу, що, згідно з Постановою № 225 зі змінами, ключовим є саме призначення уповноваженої замовником особи. З прикладами призначення такої особи ознайомтесь в публікації «На що звернути увагу в змінній Постанові № 225».

За що відповідатиме УЗО?

У пункті шостому Постанови № 248 встановлено порядок дій уповноваженої замовником особи під час здійснення закупівель, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19).

Так, УЗО має такі повноваження:

Займається плануванням закупівель та оприлюдненням інформації стосовно такої закупівлі до річного плану закупівель в електронній системі закупівель, зокрема з обов'язковим зазначенням технічних, якісних та інші характеристик предмета закупівлі.

Організовує та проводить закупівлі, займаючись відбором добросовісних та надійних осіб, із якими в подальшому замовник укладатиме договір про закупівлю.

Забезпечує складення, затвердження та зберігання відповідних документів із питань закупівель.

Забезпечує оприлюднення в електронній системі закупівель інформації, необхідної для виконання пунктів 8 і 9 розділу I Закону України від 17 березня 2020 р. № 530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» (надалі — Закон № 530). До 18.04.2020 включно, на виконання вимог Закону № 530, оприлюднює за результатами таких закупівель в електронній системі закупівель [звіт про укладені договори](#), договір про закупівлю та всі додатки до нього, а також звіт про виконання договору відповідно до статті 10 цього Закону. З 19.04.2020 оприлюднює звіт про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, договір про закупівлю та всі додатки до нього, а також звіт про виконання договору про закупівлю відповідно до статті 10 цього Закону.

Невиконання — відповідальність!

Наголошуємо, що за невиконання вимог Закону № 530 передбачено адміністративну відповідальність.

Однак відповідно до статті 164-14 Кодексу України «Про адміністративні порушення» відповідальність передбачена тільки за неоприлюднення або порушення порядку оприлюднення інформації про закупівлі, а саме за звіт про укладені договори, договір про закупівлю та всі додатки до нього, а також звіт про виконання договору, що здійснюють відповідно до положень Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», **до 18.04.2020 (штраф становить від 11 700 грн до 17 000 грн).**

З 19.04.2020, тобто після вступу в силу нового Закону, за неоприлюднення або порушення порядку оприлюднення звіту про договір про закупівлю, укладений без використання електронної системи закупівель, договору про закупівлю та всіх додатків до нього, а

також звіту про виконання договору про закупівлю відповідно до статті 10 Закону про публічні закупівлі, **штраф — від 1 700 грн.**

Детальніше про Постанову №225 зі змінами, а також те, на що в ній варто звернути увагу, та алгоритм дій УЗО під час проведення закупівель, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), можна дізнатися у вільному доступі на нашому порталі Radnuk.com.ua — у розділі [«Практика закупівель»](#) - [«COVID-19»](#).

Замість висновку

Отже, якщо у випадку запровадження нового інституту уповноваженої особи ще є час для роздумів та поступового переходу, то з уповноваженою замовником особою, призначеною проводити закупівлі, спрямовані на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19), часу на розмірковування, на жаль, немає. Адже мусимо діяти миттєво та бути готовими до змін уже зараз.

Підсумуємо. На час перехідного періоду за закупівельну діяльність відповідатимуть:

Тендерний комітет — до 1 січня 2022 року може відповідати за організацію та проведення саме процедур закупівель.

Уповноважена особа (УО) — з 19 квітня 2020 року, згідно з новою редакцією Закону, відповідатиме за спрощені закупівлі, а також може відповідати за процедури закупівель, а з 1 січня 2022 року — за всю закупівельну діяльність у цілому.

Уповноважена замовником особа (УЗО) — проводить закупівлі, спрямовані на запобігання виникненню та поширенню, локалізацію та ліквідацію спалахів, епідемій та пандемій коронавірусної хвороби (COVID-19).

Детально про призначення уповноваженої особи читайте в статті: [«Призначення уповноваженої особи: враховуємо обмеження, встановлені Законом України «Про запобігання корупції»](#)